

Acta Juris Stetinensis

2021, nr 2 (vol. 34), 151–160
ISSN (print): 2083-4373 ISSN (online): 2545-3181
DOI: 10.18276/ais.2021.34-09

Michał Lewandowski

mgr

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

e-mail: mlewandowski1235@gmail.com

ORCID: 0000-0002-8947-133X

OPEN ACCESS

Analiza wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 2 kwietnia 2020 roku w sprawie C 830/18 w aspekcie dyskryminacji dzieci pracowników przygranicznych

Streszczenie

Celem komentowanego orzeczenia jest analiza wyroku Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-830/18 z dnia 2 kwietnia 2020 roku. Sprawa dotyczy odmówienia prawa do bezpłatnych przejazdów do szkoły uczniowi uczęszczającemu do szkoły niemieckiej, a zamieszkującemu wspólnie z matką na terytorium Francji. Kraj związkowy argumentował swoją decyzję tym, iż jest on zobowiązany jedynie do organizacji transportu szkolnego wyłącznie uczniom zamieszkującym ten konkretny kraj związkowy. Trybunał nie przychylił się do zdania kraju związkowego i wskazał na problem dyskryminacji pracowników przygranicznych. Trybunał, rozpatrując sprawę, skupił się nie tylko na prawach ucznia uczęszczającego do szkoły niemieckiej, lecz także na przywilejach socjalnych przysługującym jego matce jako pracownikowi przygranicznemu. W tekście zastosowano metodę dogmatyczno-prawną.

Słowa kluczowe: dyskryminacja, kraj związkowy, prawa socjalne, swobodny przepływ pracowników

Wprowadzenie

Celem niniejszego artykułu jest analiza wyroku Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (dalej: Trybunał) w sprawie C-830/18¹ z dnia 2 kwietnia 2020 roku. Trybunał, udzielając odpowiedzi na pytanie prejudycjalne, posługiwał się prawem Unii Europejskiej oraz prawem niemieckim. Na pierwsze pytanie prejudycjalne w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii orzekł, że ustawodawstwo kraju związkowego stanowi dyskryminację pośrednią w zakresie, jakim ustawodawstwo to może negatywnie wpływać na pracowników przygranicznych bardziej niż na pracowników krajowych. Odpowiadając na drugie pytanie w przedmiocie pokrycia przez kraj związkowy kosztów transportu szkolnego dzieci pracowników przygranicznych, Trybunał orzekł, że praktyczne trudności związane z efektywną organizacją transportu szkolnego w kraju związkowym nie stanowią nadrzędnego interesu ogólnego, który mógłby uzasadniać przepis krajowy uznany za pośrednio dyskryminujący.

Omawiany wyrok jest o tyle istotny w obecnej sytuacji epidemiologicznej, że stanowi, iż pracownicy przygraniczni pracujący na terytorium danego państwa nie mogą być traktowani gorzej niż pracownicy krajowi, pracujący bezpośrednio w tym wypadku na terytorium państwa niemieckiego. Odpowiedź na drugie pytanie prejudycjalne jest równie istotna w obecnej sytuacji, gdyż wskazuje na to, że nawet jeśli szkolnictwo miało by ponieść jakieś straty związane z efektywnością transportu szkolnego, to i tak powinno go zapewnić. Podobna sytuacja dotyka także polskich dzieci.

Jednolity rynek

Jednolity rynek Unii Europejskiej zapewnia możliwość studiowania, mieszkania, pracowania oraz dostępu do produktów znajdujących się w całej Unii Europejskiej. Takie pojęcia jak rynek wewnętrzny oraz jednolity rynek są używane zamiennie. Najistotniejsze znaczenie dla utworzenia rynku wewnętrznego miał traktat tworzący Europejską Wspólnotę Gospodarczą², wprowadzający pojęcie wspólnego rynku. Istotną rolę w procesie tworzenia wspólnego rynku odegrał również

---

1 Sprawa C-830/18, wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz, ECLI:EU:C:2020:275 – dalej sprawa C-830/18.

2 Zob. Traktat Ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą z 30 kwietnia 2004 r., nr 90, poz. 864.

Jednolity Akt Europejski³ – wprowadził on termin rynku wewnętrznego⁴. Odpowiedni przepływ kapitałów i zasobów pracy jest kluczowym elementem, zapewniającym Unii Europejskiej realizowanie jej głównego celu, czyli zrównoważonego i trwałego postępu społeczno-gospodarczego. Integracja ta ma na celu podniesienie warunków życia mieszkańców UE przez zwiększenie ogólnego dobrobytu. Jednym z postulatów postawionych sobie przez UE jest osiągnięcie odpowiedniego postępu gospodarczego. Umożliwi ono utrzymywanie bezrobocia na niskim poziomie oraz stworzenie zabezpieczeń socjalnych⁵.

Jedną z czterech swobód⁶ traktatowych jest przepływ osób regulowany w art. 18–25 TFUE⁷. W przepisach tych opisano prawa obywateli Unii, a w art. 45–48 określono prawa pracowników związane ze swobodą przepływu osób⁸. Powyższa swoboda przepływu osób ma zastosowanie do konkretnych grup: pracowników najemnych, pracowników samodzielnych oraz innych osób (m.in. studentów, emerytów). Każdy obywatel Unii Europejskiej, niezależnie od tego, gdzie mieszka, może korzystać z prawa do przemieszczania się⁹. Prawo do swobodnego przemieszczania się uprawnia do życia, pracy, osiedlenia się i korzystania z zabezpieczenia socjalnego w każdym miejscu na terytorium Unii Europejskiej, bez względu na to, jaką się ma przynależność państwową. Wyżej poruszona kwestia ma istotne znaczenie, ponieważ problematyka ta dotyczy omawianego orzeczenia, które wprost stanowi, że osiągnięcia socjalne danego państwa przysługują wszystkim bez względu na to, gdzie mieszkają. Także dzieci mieszkające na terytorium Francji, a uczęszczające do szkół niemieckich, mają prawo otrzymywać pomoc socjalną wypracowaną przez państwo niemieckie. To samo *per analogiam* dotyczyć będzie chociażby polskich dzieci mieszkających w Polsce (ze względu na to, iż ich rodzice pracują na terytorium państwa niemieckiego). W omawianym orzeczeniu dzieciom należy

3 Jednolity Akt Europejski (Dz. Urz. z 2004 r., nr 90, poz. 864/5).

4 Zob. Traktat o Ustanowieniu Wspólnoty Europejskiej (Dz. Urz. C 321E z 29.12.2006 r., s. 1–331: art. 3. lit. c, art. 14. pkt. 2, art. 32, pkt. 1).

5 K. Tomaszewski, *Rynek wewnętrzny Unii Europejskiej – szansą i wyzwaniem dla obywateli*, Warszawa 2003, s. 109. Zob. także J. Galster, C. Miik, *Podstawy europejskiego prawa wspólnotowego*, Toruń 1998; Z.M. Doliwa-Klepacki, *Integracja Europejska*, Białystok 2001; A. Komar, *Gospodarka budżetowa Wspólnot Europejskich*, Warszawa–Poznań 1981; K. Stabryła-Chudzio, *Rola budżetu Unii Europejskiej w integracji społeczno-gospodarczej*, Kraków 2011.

6 Zob. A. Cieśliński, *Konstrukcja prawna swobód rynku wewnętrznego Unii Europejskiej*, Warszawa 2013.

7 Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. C 115 z 9.05.2008 r., s. 47).

8 *Ibidem*.

9 Traktat o Unii Europejskiej (Dz. Urz. C 202 z 7.06.2016 r., s. 13, art. 9).

się pomoc socjalna, nie tylko z tego powodu, że uczęszczają do niemieckich szkół, lecz także dlatego, że ich rodzice są pracownikami przygranicznymi, a wszyscy oni dodatkowo posiadają jeszcze obywatelstwo niemieckie. Dlatego w działaniach Nadrenii-Palatynatu można dopatrywać się dyskryminacji. Zgodnie z artykułem 20 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej¹⁰ „wszyscy są równi wobec prawa”, co wyklucza przyznawanie jednym większych praw, a drugim mniejszych, tylko ze względu na to, że mieszkają na terytorium innego państwa członkowskiego.

Unia Europejska osiągnęła ogromny postęp w liberalizacji przepływu obywateli UE. W ślad za postępującymi zmianami prawnymi nie idą jednocześnie zmiany społeczne oraz mentalne ludzi. Przepływ osób wiąże się ze zmianą miejsca zamieszkania, osiedleniem się ludzi w innych krajach niż ojczysty, stawia to przed nimi wyzwania w postaci barier językowych oraz kulturowych, z jakimi muszą się zmierzyć.

Postępowanie główne

Omawiana sprawa dotyczyła obywatela Niemiec zamieszkującego na terytorium Francji, który uczył się w niemieckiej szkole. Szkoła znajdowała się w powiecie Südliche-Weinstraße w kraju związkowym Nadrenia-Palatynat na terytorium Niemiec. Uczniowi temu odebrano prawo do bezpłatnego przejazdu do szkoły. Wiadomość otrzymał z powiatu pismem urzędowym, z którego dowiedział się, że koszty przejazdu za rok 2015–2016 nie zostaną pokryte przez powiat, gdyż na podstawie przepisów obowiązujących w Nadrenii-Palatynacie powiat jest zobowiązany do organizowania transportu szkolnego wyłącznie uczniom zamieszkującym ten kraj związkowy. Sprawa ostatecznie trafiła przed wyższy sąd administracyjny Nadrenii-Palatynatu w Niemczech. Sąd postanowił ustalić czy przepis § 69 ust. 1 ustawy o organizacji systemu szkolnictwa Nadrenii-Palatynatu¹¹ narusza art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 492/2011¹². Sąd uznał, że powyższe rozporządzenie będzie miało istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia powyższego problemu. Sądził on również, że pokrycie kosztów transportu szkolnego jest przywilejem zagwarantowanym przez art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 492/2011.

¹⁰ Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz. Urz. C 202 z 7.06.2016, s. 389).

¹¹ Rheinland-pfälzisches Schulgesetz ustawy Nadrenii-Palatynatu o organizacji systemu szkolnictwa z dnia 30.03.2004 r. (GVBl. RP 2004, s. 239, § 56, ust. 1).

¹² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 492/2011 z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii (Dz. Urz. L 141 z 27.5.2011 r.).

Na podstawie powyższych rozważań wyższy sąd administracyjny postanowił zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami:

„1) Czy art. 7 ust. 2 rozporządzenia [...] nr 492/2011 [...] należy interpretować w ten sposób, że przepis prawa krajowego, który ogranicza obowiązek zapewnienia przez krajowe jednostki administracji terytorialnej (powiaty) transportu szkolnego do mieszkańców nadrzędnej jednostki administracji terytorialnej (kraju związkowego), ma charakter pośrednio dyskryminujący także wtedy, gdy z okoliczności faktycznych wynika, że z powodu tego wymogu miejsca zamieszkania ze świadczenia tego wykluczeni są przede wszystkim mieszkańcy pozostałej części terytorium państwa członkowskiego?

W razie udzielenia twierdzącej odpowiedzi na pytanie pierwsze:

2) Czy efektywna organizacja szkolnictwa stanowi nadrzędny wzgląd interesu ogólnego, który może uzasadniać dyskryminację pośrednią?”¹³.

Sąd zwrócił także uwagę, że odejście od warunku miejsca zamieszkania mogłoby być trudne do wprowadzenia w życie, gdyż: „Określenie najbliższej położonej szkoły w celu obliczenia wysokości kosztów transportu szkolnego podlegających zwrotowi byłoby bowiem skomplikowane w przypadku ucznia zamieszkałego w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie placówki szkolnej”¹⁴.

Rozważania wyższego sądu administracyjnego prowadziły do stwierdzenia, że uczniowi należy się darmowy transport nie tylko ze względu na to, że jest uczniem niemieckiej szkoły, lecz także dlatego, że jego rodzice są pracownikami przygranicznymi.

Odowiedź na pierwsze pytanie prejudycjalne

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości odpowiadał na dwa pytania prejudycjalne zadane mu przez niemiecki wyższy sąd administracyjny, poruszone w ustępie trzecim artykułu. W pierwszym pytaniu zajęto się problematyką, która dotyczyła obywatela Niemiec zamieszkującego na terytorium Francji, któremu to odebrano prawo do bezpłatnego przejazdu do szkoły. Trybunał w nawiązaniu do rt.. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 492/2011 miał stwierdzić, czy powyższa sytuacja ma charakter pośrednio dyskryminujący. Trybunał podczas udzielania odpowiedzi na pierwsze pytanie zwrócił uwagę na art. 45 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej¹⁵.

¹³ Sprawa C-830/18, pkt 19.

¹⁴ *Ibidem*, pkt 18.

¹⁵ Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. C 115 z 9.05.2008 r., s. 47).

Obywatel, który pracuje na terenie danego państwa i postanawia przenieść swoje miejsce zamieszkania/stałego pobytu do innego państwa członkowskiego, nadal podlega przepisom Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej dotyczącym swobodnego przepływu pracowników¹⁶. Trybunał również zwrócił uwagę, z czym należy się zgodzić, że zgodnie z rozporządzeniem nr 492/2011 „prawo wszystkich pracowników państw członkowskich do wykonywania dowolnej działalności w ramach Unii powinno być przyznane bez różnicy pracownikom »zatrudnionym na stałe«, sezonowym, przygranicznym lub prowadzącym działalność w ramach świadczenia usług”¹⁷. Trybunał zauważył również, że art. 7 rozporządzenia 492/2011 ma bardzo podobne brzmienie do art. 7 rozporządzenia nr 1612/68¹⁸. Kolejną istotną rzeczą, na jaką zwrócił uwagę Trybunał, jest to, iż obywatel jednego z państw członkowskich, który utrzymując swoje zatrudnienie w jednym państwie członkowskim, postanowił zamieszkać w innym, jako pracownik przygraniczny może powoływać się na status pracownika migrującego¹⁹. Cała sprawa w pierwszym pytaniu prejudycjalnym dotyczy tego, czy matka, obywatelka Niemiec, pracująca w Niemczech, a mieszkająca na terytorium Francji, ma prawo do przywilejów socjalnych takich samych jak pracownicy, którzy na co dzień mieszkają na terytorium tego państwa i w nim pracują. Z przedstawionej argumentacji wynika, że tak. Można jednoznacznie stwierdzić, że w tym wypadku stosuje się prawo Unii Europejskiej dotyczące pracowników przygranicznych i dodatkowo można powołać się na art. 7 ust. 2 rozporządzenia 492/2011, który stanowi: „pracownik taki korzysta z takich samych przywilejów socjalnych i podatkowych, jak pracownicy krajowi”. Natomiast w odniesieniu do rodziny należy zauważyć, że członkowie rodziny pracownika są pośrednimi beneficjentami równego traktowania²⁰. Pojęcie przywileju socjalnego²¹ „obejmuje wszystkie przywileje, bez względu na to, czy są związane z umową o pracę, które są ogólnie przyznawane pracownikom krajowym ze względu na sam fakt ich zamieszkiwania na terytorium krajowym, i których rozszerzenie na pracowników będących obywatelami innych państw członkowskich może ułatwiać ich mobilność”²². Według powyższej argumentacji możemy

16 Zob. sprawa C-212/05, *Gertraud Hartmann v. Freistaat Bayern*, ECLI:EU:C:2007:437.

17 Sprawa C-830/18, pkt 23.

18 Zob. sprawa C-57/96, *Meints*, ECLI:EU:C:1997:564, pkt 50; sprawa C-213/05, *Geven*, ECLI:EU:C:2007:438, pkt 15 – obecnie rozporządzenie to już nie obowiązuje.

19 Zob. sprawa C-212/05, *Hartmann*, ECLI:EU:C:2007:437, pkt 20.

20 Sprawa C-20/12, *Giersch i in.*, ECLI:EU:C:2013:411, pkt 40.

21 Sprawa C-85/96, *Martínez Sala*, ECLI:EU:C:1998:217, pkt 25; sprawa C-20/12, *Giersch i in.*, pkt 38.

22 Sprawa C-830/18, pkt 27.

jednoznacznie stwierdzić, że pokrycie kosztów transportu jednego z członków rodziny stanowi przywilej socjalny w rozumieniu wspomnianego przepisu.

Według Trybunału zasada równego traktowania wyrażona w art. 45 TFUE powinna być interpretowana w ten sam sposób, jak art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 492/2011 i wynikającej z niej tej samej zasady. Obejmuje ona nie tylko zakaz bezpośredniej jawnej dyskryminacji z uwagi na przynależność państwową obywatela UE, lecz także wszystkich ukrytych form dyskryminacji, które mogą wywołać ten sam skutek²³. Dlatego też przepis znajdujący się w przepisach krajowych Niemiec, stanowiący, że tylko osoby zamieszkujące na terytorium kraju związkowego mają prawo do darmowego transportu do szkoły, stanowi dyskryminację pośrednią, gdyż wywołuje on negatywne skutki u pracowników migrujących i stawia ich w gorszej sytuacji niż pracowników krajowych. Przepis krajowy z samej swej natury jest bardziej niekorzystny dla pracowników przygranicznych, gdyż uzależnia on zwrot kosztów za transport szkolny od spełnienia warunku zamieszkania na terytorium tego danego kraju związkowego. Powyższy przepis dyskryminuje także pracowników mieszkających na terytorium innego kraju związkowego w obrębie państwa niemieckiego, co sprawia, że dyskryminacji ulegają również pracownicy mieszkający na terytorium państwa niemieckiego, ale niemieszkający w tym konkretnym kraju związkowym. Trybunał argumentował: „należy bowiem przypomnieć, że po ustaleniu, iż uregulowanie krajowe może ze swej natury wpłynąć w większym stopniu na pracowników przygranicznych niż na pracowników krajowych, dla kwalifikacji dyskryminacji pośredniej nie ma znaczenia, że przepis krajowy wpływa w danym przypadku zarówno na obywateli krajowych, którzy nie są w stanie spełnić takiego kryterium, jak i na pracowników przygranicznych. Aby przepis można było zakwalifikować jako pośrednio dyskryminujący, nie jest konieczne, by skutkowało on uprzywilejowaniem wszystkich obywateli danego państwa lub stawianiem w niekorzystnym położeniu jedynie pracowników przygranicznych, z wyłączeniem własnych obywateli”²⁴. Przepis państwa związkowego jest przeszkodą w swobodnym przepływie pracowników oraz stanowi dyskryminację

23 Zob. sprawa C-703/17, *Krah*, ECLI:EU:C:2019:850, pkt 23; sprawa C-20/12, *Giersch i in.*, pkt 41; zob. również w odniesieniu do art. 7 ust. 2 rozporządzenie Rady EWG nr 1612/68 z 19 października 1968 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Wspólnoty (Dz. Urz. L 257), który obecnie jest art. 7 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 492/2011 z 27 maja 2011 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii (Dz. Urz. L 141).

24 Sprawa C-830/18, pkt 34.

pośrednią w przypadkach, w których niekorzystniej wpływa na pracowników przygranicznych niż pracowników krajowych²⁵.

Drugie pytanie prejudycjalne

W drugim pytaniu prejudycjalnym Trybunał starał się rozstrzygnąć, czy konieczność zapewnienia efektywnej organizacji systemu szkolnictwa stanowi nadrzędny wzgląd interesu ogólnego, który może stanowić uzasadnienie dla przepisu krajowego uznanego za pośrednio dyskryminujący²⁶. Trybunał przypomniał, że taki rodzaj dyskryminacji jest surowo zakazany, chyba że jest obiektywnie uzasadniony²⁷. Trybunał, nawiązując do powyższego pytania, orzekł, że czynności podjęte przez państwo członkowskie mogą uzasadniać dyskryminacje ze względu na zapewnienie wysokiego poziomu kształcenia dla osób zamieszkujących dane terytorium, a pobieranie nauki jest celem interesu ogólnego. Cel wskazany przez sąd odsyłający może stanowić efektywną organizację systemu szkolnictwa, w zakresie dotyczącym prawa do nauki zapewnionego w art. 14 Karty Praw Podstawowych, sąd stanowi go na podstawie orzecznictwa²⁸. Jednakże należy zauważyć, „że po pierwsze, choć przepisy krajowe rozpatrywane w postępowaniu głównym wpisują się w ramy ustawy Nadrenii-Palatynatu o organizacji systemu szkolnictwa, dotyczą one wyłącznie organizacji transportu szkolnego w tym kraju związkowym. Po drugie, sam fakt, że § 69 ustawy Nadrenii-Palatynatu o organizacji systemu szkolnictwa przewiduje, iż jeżeli dana placówka znajduje się poza terytorium tego kraju związkowego, koszty transportu są pokrywane przez powiat lub miasto na prawach powiatu, na którego terytorium lub w którym uczeń ma miejsce zamieszkania, świadczy o tym, że organizacja transportu szkolnego na poziomie kraju związkowego i organizacja systemu szkolnictwa w tym kraju związkowym niekoniecznie są ze sobą powiązane”²⁹.

Na tej podstawie należy stwierdzić, że przepisy krajowe regulujące zasady organizacji transportu szkolnego nie mają wystarczającego związku z organizacją systemu szkolnictwa, aby można było jednoznacznie wywnioskować, że przepisy te służą właśnie takiemu celowi. Jak wskazuje Trybunał, miejsce zamieszkania ucznia

²⁵ Sprawa C-830/18, pkt 36.

²⁶ Sprawa C-830/18, pkt 38.

²⁷ Zob. sprawa C-20/12, *Giersch i in.*, pkt 46; sprawa C-410/18, *Aubriet*, ECLI:EU:C:2019:582, pkt 29.

²⁸ Zob. sprawa C-20/12, *Giersch i in.*, pkt 53; sprawa C-410/18, *Aubriet*, pkt 31.

²⁹ Sprawa C-830/18, pkt 42.

nie może być argumentem przy planowaniu i organizacji transportu szkolnego, ponieważ obowiązek zapewnienia uczniowi transportu mógłby być spełniony chociażby w formie zwrotu kosztów poniesionych przez niego (w formie środków pieniężnych). Obliczając koszty transportu szkolnego przeznaczonego dla ucznia, które powinny zostać mu zwrócone, można wyznaczyć je na podstawie „punktu, w którym trasa widziana z lotu ptaka pomiędzy rzeczywistym miejscem zamieszkania, a najbliższej położoną szkołą przecina granicę”³⁰.

Trybunał zwrócił również uwagę, że sam fakt stwierdzenia, iż środki alternatywne, które według sądu odsyłającego byłyby trudniejsze do wdrożenia w życie, nie wystarczą do naruszenia swobody zagwarantowanej przez TFUE – równego traktowania³¹. W świetle całości rozważań Trybunał jednoznacznie stwierdził, że trudności związane z efektywną organizacją transportu szkolnego w kraju związkowym nie stanowią nadrzędnego względu interesu ogólnego, który uzasadniałby stosowanie przepisu krajowego uznanego za pośrednio dyskryminujący.

Wnioski

Powyższe orzeczenie porusza bardzo problematyczne zagadnienie dotyczące praw socjalnych pracowników przygranicznych. Jednoznacznie gwarantuje im po przez swoją wykładnię przepisów unijnych takie same prawa jak pracownikom krajowym oraz zaznacza, że pracownicy przygraniczni oraz ich rodziny nie mogą być traktowani gorzej wyłącznie z tego powodu, że posiadają miejsce zamieszkania na terytorium innego państwa członkowskiego. Wyrok jest również bardzo korzystny dla rodzin mieszkających w Polsce, a pracujących na terytorium Niemiec, gdyż stanowi on, że Polacy mieszkający w Polsce, a pracujący na terytorium państwa niemieckiego, powinni być traktowani tak samo oraz posiadać takie same przywileje jak obywatele niemieccy, którzy na co dzień mieszkają w Niemczech. Również wszystkie przywileje socjalne, jakie otrzymują Niemcy, powinni otrzymywać również Polacy pracujący w tym kraju. Chodzi tutaj nie tylko o przywileje związane z ich pracą, lecz także dodatki na dzieci oraz inne benefity socjalne związane z nimi.

Wyrok wskazuje na problem dyskryminacji pracowników przygranicznych przez kraj związkowy. Trybunał rozpatrując sprawę, brał pod uwagę nie tylko prawa dziecka uczęszczającego do szkoły w Niemczech, lecz wziął także pod uwagę przywileje socjalne matki dziecka, która na co dzień pracowała na terytorium Niemiec.

---

30 *Ibidem*.

31 Zob. sprawa C-300/15, *Kohll i Kohll-Schlessler*, ECLI:EU:C:2016:361, pkt 59.

Bibliografia

- Cieśliński A., *Konstrukcja prawna swobód rynku wewnętrznego Unii Europejskiej*, Warszawa 2013.
- Doliwa-Klepacki Z.M., *Integracja Europejska*, Białystok 2001.
- Galster J., Mik C., *Podstawy europejskiego prawa wspólnotowego*, Toruń 1998.
- Komar A., *Gospodarka budżetowa Wspólnot Europejskich*, Warszawa–Poznań 1981.
- Stabryła-Chudzio K., *Rola budżetu Unii Europejskiej w integracji społeczno-gospodarczej*, Kraków 2011.
- Tomaszewski K., *Rynek wewnętrzny Unii Europejskiej – szansą i wyzwaniem dla obywateli*, Warszawa 2003.

Analysis of the judgment of the Court of 2 April 2020 in case C 830/18 in the aspect of discrimination against children of frontier workers

Abstract

The purpose of this case commentary is to analyse the judgment of the European Court of Justice of 2 April 2020 in case C-830/18. The case concerns a student attending a German school whose right to a free journey to school was refused because he lived with his mother in the territory of France. The federated state argued that it is only obliged to organize school transport for pupils residing in that particular state. The Court did not agree with the federated state and pointed to the problem of discrimination against frontier workers. In examining the case, the Court focused not only on the rights of a pupil attending a German school but also on the social privileges afforded to his mother as a frontier worker. The text uses the method of an analysis of the law in force as established by the legislator.

Keywords: discrimination, federated state, social rights, free movement of workers